

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in valja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na doma za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrto leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravištvu Slovenskega Gospodarja v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Deležniki „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebnih naročil. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvu Koroska cesta št. 5, vnaprejem naročnina, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačajo od enostopne petitive za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Nezaprite reklamacije so poštne proste.

Štiridesetletnica.

Štirideset let je preteklo, kar izhaja naš list. Njegovo ime je znano v zadnji slovenski hišici na Spod. Štajerju. Ko se je naše ljudstvo komaj začelo vzbujati k političnemu življenju, stal je že „Slov. Gospodar“ ob njegovi strani, učeč, bodreč in navdušujoč. Mnogo nasprotnikov smo imeli, toda izginili so, a mi smo ostali. Naši uredniki so morali pred sodišča, plačevati so morali globe, vlačili so jih v ječe, a vendar „Slovenski Gospodar“ še živi in postaja od leta do leta krepkejši. Drži ga njegov program, kateremu se nikdar ni izneveril: „Vse za vero, narod in cesarja!“

Vse naše politično življenje je tesno zvezano z zgodovino našega lista. Mi za ljudstvo, a ljudstvo za nami. To razmerje med našim kmečkim ljudstvom in njegovim listom hočemo ohraniti tudi zanaprej. Mi živimo in delamo le za ljudstvo, to je naša edina naloga, za to smo tukaj!

Danes, ko stopamo s to številko v 41. leto svojega izhajanja, zopet javno zatrjujemo, da bo naše delo posvečeno le blagorju slovenskega kmečkega ljudstva na Spodnjem Štajerskem in ponavljamo svojo zvestobo do starega našega programa.

In kakor dosedaj, tako upamo, bo tudi v prihodnje smatralo spodnještajersko kmečko ljudstvo naš list za svojega najboljšega in najzvestejšega prijatelja ter ga rado sprejemalo pod svojo streho!

V novem letu.

Veselo novo leto! Ta klic je šel ravnokar pretekli dni od ust do ust. In sedaj stoji pred nami zopet delo enega celega leta. Ne bojimo se dela, ampak z veseljem ga pozdravljamo in z upom na obile uspehe. Uspehi morajo priti, kajti naši nameni so pošteni in naša volja je krepka. Moči in blagoslova pa prosimo in upamo od Boga.

Prva naša skrb bo organizacija kmečkega stanu. Vsi stanovi se združujejo in organizirajo. Le največjemu delu našega slovenskega naroda dosedaj nihče ni poskrbel za organizacijo, v kateri bi branili svoje stanovske zadeve ter odbijali napade na nje, naj prihajajo od katere strani koli. Ko bo list prišel med naše naročnike, bo Slovenska kmečka zveza, v kateri se bodo zbirali kmetje in njih prijatelji, postavno potrjena in potem bodo hitela vabila na vse

strani, da kličejo na ustanovni zbor Slovenske kmečke zveze. Slovenski štajerski kmetje bodo prvi med slovenskimi sobraty, ki bodo imeli svojo stanovsko organizacijo.

Roko v roki s to organizacijo bo morala iti priprava za bližajoče se državnoborske volitve. Še ta mesec bo zboroval stari državni zbor, potem se mu zaprejo vrata državne posvetovalnice in poslanci položijo svoje mandate v roke volilcev. Stari volilni okrajji ponehajo, in na njihovo mesto stopi za Slovenski Štajer sedem novih volilnih okrajjev, v katerih bodo imeli odločevati slovenski kmetje. Slovenska kmečka zveza bo imela dela dovolj. Z novo liberalno stranko, ki jo je pomagala ustanoviti tudi lakomnost za mandate, je katoliško-slovenskim kmečkim Slovincem vzrastel nov nasprotnik. Ali je nevaren? Ne, kajti mi zapremo v trezno razsodnost naših dobro verskih in narodnih kmetov, da se ne bodo vsedli na limanice mladim advokatskim koncipientom in liberalnim učiteljem, če imajo tudi tuintam par nezadovoljnih kričočev za seboj, kričočev, ki nikdar niso nič pametnega storili v javnosti, pač pa le zmedo in zmešnjavo. Na Kranjskem je umrl liberalizem in štajerski kmetje niso tako kratkovidni, da bi to mrtvo telo sprejeli v svoje naročje. Pogumno hočemo stopiti v volilne boje ter odbiti na celi črti sijajno prvi liberalni napad. V nas je zavest, da se trudimo za slovenski kmečki stan, v nas je pogum za vse boje, pri nas bo tudi zmaga!

In med tem, ko bomo peljali kmečke može v boj in do zmage, ne bomo pozabili na kmečko omladino. To je naš kmečki naraščaj, naša nada in bodočnost. Skrbeli bomo po naših družtvih, da bo kmečka omladina kos svoji bodoči nalogi. Ž njo skupaj se bomo izobraževali in usposabljali za viharo prihodnost.

Starih točk iz programa spodnještajerskih Slovincov, vere in jezika tudi ne bomo pozabili. Celih štirideset let že deluje naš list v tem smislu in vsled tega je našel med kmetom tudi vedno popolno zaupanje. Svojemu staremu programu se tudi zanaprej ne bomo izneverili, ampak z našim vernim slovenskim kmečkim ljudstvom delili bomo vse žalostne in vesele trenutke.

Boji nam pretijo v novem letu, a mi se jih ne bojimo in verujemo v zmago! Dela je sicer treba, a mi znamo delati. Z vihrajočo kmečko zastavo korakamo ponosno v novo leto!

In še enkrat „Narodna“ stranka in ljudska šola.

Naši „mladi“ so čitali z velikim pridom „Slov. Narod“. V dokaz navajam dejstvo, da se njihovo glasilo „Nar. List“ poslužuje v boju zoper politične nasprotnike istih izrazov, kakor njih vzor Malovrh v Ljubljani. „Strupena gonja“, „nevednost“, „hudomušnost“, „zavijalci resnice“, „blagoslovljeni sodružniki“, „maziljenci“ (čisto novo!) „mariborski nadzvojitelji“ itd. itd. taki in enaki izrazi se jim kar cede iz ust. Nas ta pojav na Štajerskem ne bo spravil iz ravnotežja, ampak bomo stvarno reč razmotrivali. Stavimo tedaj vsakemu poštenjaku vprašanje: 1. Ali zasluži stranka, koje prvi klic je bil „več nemščine!“ ime „Narodna stranka“? „Več nemščine“ je bil dosedaj vedno bojni klic nemškutarjev, in sedaj si ga je srečno tudi prisvojila „Narodna stranka“ na Štajerskem. Kdo se ne spominja pri tem, da se tudi hrvatska mažaronska stranka imenuje „Narodna stranka“. Zatorej, čuvajte se volkov, ki hodijo okrog v ovčji obleki! Za nemščino v naših ljudskih šolah skrbje morebiti še preveč različni okrajni glavarji, okrajni in deželni šolski nadzorniki, sploh vsi politični uradniki gori do namestnika, tako da „Narodni stranki“ ne bo več mnogo dela preostajalo. Koliko se je pa do sedaj v tej stroki doseglo v ljudski šoli, to ni samo znano gotovim „učiteljskem krogom“, ampak tudi drugim. In tudi iz prvega dela stvarnega in odkritosrčnega govora g. nadučitelja Strmška se da posneti, s kakim uspehom se nemščina po slovenskih ljudskih šolah poučuje. Mi še enkrat ponovimo, škoda za čas in trud, ki se vporabi za ta predmet v škodo drugim potrebnejšim strokam. Analitični način pri pouku jezikov je znan že dvajset let, in kar sta Schreiner-Bezjak izdala drugo nemško vadnico, bo tudi že precej šest let. Kje so vspehi nemškega poduka? Ne pehajno se tedaj za tem fantomom, ampak pripoznajmo mirno in pošteno s Strmškom: „Čudežev tudi učitelj ne more delati“. Nepošteno in vsakega Slovencega nedostojno pa je, če se posluži tega predmeta za zahrbtni napad na naše bivše politike in voditelje. Št. 10 „Nar. Lista“ namreč piše: „Zavožena je bila dosedanja politična smer, da se v ljudskih šolah ne sme poučevati nemščina. Naši voditelji so vpili: ven z nemščino, ali ljudstvo jo je zahtevalo. Lahko trdimo, da ne bi imeli toliko odpadnikov, ko bi bili naši voditelji ubrali drugo taktično smer in bi se kdaj posvetovali o tem perečem vprašanju z našimi narodnimi (?) strokovnjaki“. Naši bivši voditelji so morali tako ravnati, če so hoteli ime narodne stranke zaslužiti. Odložili so svoj ščit neomadeževan in zato jim bomo vedno hvalo vedeli. Naši mladi pa izganjajo hudiča z belcebubom, nemškutarstvom z nemščino. To politiko naj razume, kdor more, mi smo preslabi. Drugo vprašanje

LISTEK.

Uredniška pisma.

Niso nam ugajale zadnje zime! Malo snega in malo mraza, to ni prava zima! Sanjali smo o zimah, ko tedne in tedne tečejo sani gladko po snegu, ko škriplje sneg pod nogami, ti zastaja sapa od mraza in cvetejo na oknih noč in dan ledene rože... Letošnja zima je taka! Ali ne slišite vselega cingljanja zvončkov, ki zvone izza gostih griv prihajajočih konj, vpreženih pred lahkoletne sani? In glejte te ljudi, kako se zavijajo preko čez usesa v tople suknje, mehke kožuhe, volnene robce... Doma na ognjišču pa nespresto prasketa ogenj, mnogo se trudi proti velikemu mrazu, a zaman... Letos imamo pravo zimo! Polovičarske, mehke zime pa nam ne ugajajo.

Dolgo vrsto let je bil naš list namenjen vsem stanovom spodnještajerskih Slovincov. In naša pisava se je morala ozirati na vse strani. Težko je bilo to delo in vsak stan je zahteval še to in ono od lista. Sedaj smo vrgli proč vse ozire na druge stanove in naši predali so posvečeni le kmečkemu stanu, malemu ter velikemu posestniku, ter vsem, ki so v pomoč pri kmečkem delu. Dovolj je listov na Slovenskem, da si lahko ostali stanovi drugod iščejo prostora za svoje težnje. Razmere časa zahtevajo, da naše delo za kmečki stan ni polovičarsko, ampak popolno.

Mnogokrat se pritožujejo dopisniki, da jim črtamo mesta, v katerih najkrepkeje in najpogumnejše vihtijo svoje meče proti nasprotniku. Pravijo, da zapadejo na ta način najkrasnejši proizvodi slovenske polemike urednikov brezokusnosti... Nočemo se o tem pripraviti, ampak rečemo le: Spoštujemo visoko vse dopisnike in s hvaležnostjo sprejemamo njih dopise. Toda kakor na eni strani ljubimo dopisnike, tako na drugi strani iz dna duše sovražimo ječe in

zapore... Samo zaradi tega dela včas naša pero neusmiljeno debele črte po dopisnikovih rokopisih. Saj tudi drugih razlogov ne moremo imeti. Ali mislite, da urednik ni vesel, če mu ni treba mnogo delati, če opravijo zanj večino dela pridni dopisniki? Govorili smo odkrito, bodimo si, torej cenjeni dopisniki, prijatelji, četudi se križajo tuintam naša pota iz varnostnih ozirov.

Za nas se namreč ječe in zapori hitreje odpirajo nege za druge. Mi poznamo na Avstrijskem okrajnega glavarja, ki tje kradel ljudem po okraju denarje. Višje oblasti so vedele za to in časniki so pisali javno o tem. Toda niti višje oblasti niso storile korakov, niti se je ganil državni pravdnik. Treba bi bilo sedaj vse skupaj zapreti. A vsi nosijo — gosposke suknje. Tatiče zapirajo, tatovi pa hodijo prosti po svetu.

Mlada stranka starega kranjskega liberalizma se je veliko trudila, da si je našla pravo ime: čista, napredna, svobodomiselnost, vsi ti pridevki so se ji zdeli vabljivi. Med tem pa je že izhajalo njihovo glasilo „Narodni list“. Zakaj se niso imenovali po njem? Kako lepo bi se glasilo: „Stranka narodnih licev“.

Z Bogom! Na svidenje!

Gorjančevega Janeza novoletno voščilo.

Priredil I. Z.

Gorjančev Janez je kaj rad videl Škrpanovo Urško. Šel je že najmanj 6 ali 8 krat k Škrpanovim snubit, — a Urška se je vedno izgovarjala. Urška mu ravno ni bila nasprotna, a mislila je, da se tako važna stvar mora dobro pretehtati in preudariti. Zato tudi Janeza ni popolnoma odklonila, ampak ga je vedno potolažila na Veliko noč, od Velike noči na Binkošti in od Binkošti zopet na Veliko noč.

Med tem časom pa je brila ž njim vedno norce in ga dražila, kjer je le mogla. O Božiču je bil Janez zopet pri Škrpanu ter prosil odločno za njeno roko. Urška se je le smejala, končno pa je vendar rekla:

„Da, Janez, ako mi na novega leta dan prej novo leto voščiš, kakor jaz tebi, hočem biti ob svečnici tvoja. Pa zapomni si, ti mi moraš še pred voščilom reči: „Dobro jutro.“

Janez pogleda pri teh besedah okoli sebe, kakor četrtna mačka, ki ji miš pred nosom v luknjo pobriše. Predlog je bil nad vse zvit. Urška je imela dobro nabrušen jeziček, in ker ji mora pred voščilom še „dobro jutro“ reči, je popolnoma prav sklepala, ako je mislila, da mu na „dobro jutro“ takoj odgovori: „Srečno novo leto, Janez!“ Potem se pa lahko zopet za njo obrise in gre svojo pot. Ona se mu bo smejala, kakor lisica vrani, ko je sir dobila.

Urška se je glasno nasmejala, ko je videla kisel Janezov obraz. Ta je šel popolnoma potrt in klavrn domov. Po potu premišljuje Urškin predlog. Kar mu šine drzna misel v glavo. Mogoče bi se le dalo Urško prekaniti. — Premišljeval in premišljeval je, in polagoma je skoval natančen načrt. — Morebiti bi se dalo Urško na novega leta dan pri prvem nagovoru tako prestrašiti, da bi ne mogla niti ust odpreti. Potem bi bila cela stvar rešena.

Janez premišljuje in kuje dalje, vedno popolnejši postaja načrt, na Silvestrov večer je gotov. Po večerji pokliče Miho, prvega hlapca, ki je bil močen kakor medved, k sebi ter se dolgo pogovarja z njim.

Na novega leta dan gre Janez previdno k zgodnji maši. Na vse strani gleda in pazi, da ga ne bi kje zalotila Urška. Zaman se je bal; Urška niti mislila ni, Janeza prekaniti. Saj jo mora on prvi nagovoriti in potem mu bode že s hitrim jezičkom besedo prestigla.

Po maši jo zopet previdno ubere domov. Domov prišedši se poda v hlev. Črez nekaj časa pride hlapec Miha z

pa, ki ga stavim svojim nasprotnikom, je, ali jim je znan kak narod bodisi v starem, srednjem ali novem veku, kateri bi bil ohranil svojo narodnost, svoj narodni jezik, potem ko si je že prisvojil jezik svojega močnejšega, bolj razvitega, od vlade na vsak način podpiranega soseda. Naroda, kojega masa bi govorila dva jezika, lastnega in tujega, ni, ampak vsak tak narod je še izginil popolnoma in se v močnejšem potopil. Ta usoda nas čaka, če se uresniči naklepi naše Narodne stranke, da se bodo otroci v ljudski šoli popolnoma (!) nemški naučili. Edino, kar nas tolaži, je, da večina pristašev nove stranke sama prav dobro ve, da to ni mogoče, ampak to je le pesek v oči, to je le mamilo, češ: »Ali vidiš, kako slabi so bili tvoji bivši voditelji. Niti nemščine ti niso privoščili. Pridruži se nam, potem se bodo tvoji otroci v ljudski šoli popolnoma nemščine priučili.« Mi ugovarjamo najodločnejše proti temu, da se smatra ljudska šola kot predmet, s katerim bi se pridobivala priljubljenost pri ljudstvu.

Konečno le še par besed v obrambo. Naj mi moj nasprotnik v »Nar. Listu« dokáže zavijanje resnice in neresnične navedbe. Če tega ne more, se postavim na stališče, da me »Nar. List« in njegov dopisnik ne moreta žaliti. Kar se smešenja tiče, naših »mladih« ni treba smešiti, kajti oni se sami dosti smešijo s svojimi zmendenimi članki.

Politični ogled.

Državni zbor stopi menda še le dne 9. t. m. skupaj. Med tem bodo delegacije v Budapešti končale svoje delo.

Deželni zbori. V vseh deželnih zborih, ki so sedaj med Božičem in Novim letom zborovali, so se tožili zaradi slabega denarnega stanja. Največ stanjajo šole, pri katerih ima dežela in občina le malo govoriti, nositi pa vse stroške. Nekateri poslanci so zahtevali, da prevzame večino stroškov za šolo država.

Volilna dolžnost. Na Nižnjem Avstrijskem je sklenil deželni zbor volilno dolžnost.

Štajerski deželni proračun za l. 1907 izkazuje skupne potrebe 27.528.586 K, pokritja pa 15.370.858 K. Primanjkljaj 12.157.728 K se bo pokrila s sredstvi deželne in zdravstvene namene 8.548.969 K, deželna kultura 2.486.122 K, deželna uprava 773.438 K, deželni gasilski zaklad 61.000 K, za snovanje rafajzenovk 12.980 K.

Štajerski deželni zbor. V prvi seji dne 27. t. m. so slovenski poslanci stavili sledeče predloge ozir. vložili te-le interpelacije: Predlog poslancev Robiča, dr. Ploja, dr. Jurtele in tovarišev, da se še v tem zasedanju predloži deželnemu zboru načrt novega volilnega reda s splošno, enako in neposredno volilno pravico. Istotako se naj predloži nov deželnozborni red in pri razdelitvi volilnih okoliš se naj gleda na narodnostne meje. Poslanec Rožkar zaradi ustanovitve slovenske kmetijske šole; dr. Hrašovec zaradi ustanovitve novih slovenskih podružnic »Kmetijske družbe«, ker so se doslej iz političnih razlogov opuščale; dr. Jankovič zaradi razdelitve podpor po uimah poškodovanih v političnem okraju Brežice, Roš, ker se je več učiteljem odreklo dopust, ko so se hoteli vdeležiti čebelarstva poučnega tečaja v Ljubljani; Robič zaradi slabih zvez in prometnih razmer sploh na južni železnici. Nemški poslanci so stavili predlog, da se uvede volilna dolžnost. Vsak mora iti voliti, sicer se kaznuje z denarno globo. V odseke so bili voljeni sledeči Slovenci: v finančni odsek: dr. Hrašovec in dr. Ploj; v občinski odsek: dr. Jurtele.

Slovenski škofje in ljudstvo. Ko je bila v gosposki »ornici sprememba volilne pravice na dnevnem

redu, prihitela sta tudi slovenska škofa, mariborski dr. Napotnik in ljubljanski dr. Jeglič na Dunaj, da sta glasovala za volilno pravico ter s tem pokazala svoje demokratično, ljudstvu prijazno mišljenje. To si bo ljudstvo tudi zapomnilo, posebno ker ve, da je liberalna gospoda po mestih zahrbtno rovala proti temu, da se ljudstvu da več pravice v politiki.

Prihodnje državnozbornske volitve se bodo vršile v drugi polovici meseca maja 1907.

Koroški deželni zbor je povišal učiteljem plače. To stori vsakokrat pred državnozbornskimi volitvami, da bi rajši agitirali za nemško-narodne kandidate. Slovenski poslanec Grafenauer je to nemški večini odkrito povedal.

Deželni odbor in naši kmetje. Deželni odbor štajerski priredi tudi letos viničarske tečaje, na katere vabi kmečke in viničarske fante s posebnim razglasom. Prošnje je vložiti do 1. januarja 1907. Mi smo dobili ta razglas 28. decembra 1906, izdan pa je 26. oktobra 1906. Mi vprašamo deželni odbor, zakaj se nam ni prej doposlal ta razglas? To se pravi za noreca imeti naše kmete, češ, izveš lahko, da je tečaj, toda prositi ne moreš, ker je prepozno.

Šesti avstrijski katoliški shod bo letošnje leto. Pripravljali odbor se je že sestavil. Med katoliškimi strankami v Avstriji vlada razveseljeno gibanje.

Rusija. Vlada je postrila predpise glede na strazjenje meje in na pregledovanje putnih listov. Židovje in njihovi pristaši še vedno rujejo po Rusiji ter povzročajo nemire.

Francija. Dne 21. dec. je predložila vlada zbornici zopet nov zakon, ki določa, da izgube oni duhovniki pokojnino, ki brez dovoljenja vlade in brez vedenja občinskih predstavnikov izvršujejo bogoslužje. Župnišča in cerkve se vzamejo cerkvi ter izroče občinam oziroma vladi. Več duhovnikov je že bilo kaznovanih, ker so brez dovoljenja županov maševali. Boj proti cerkvi vodita sedaj ministrski predsednik Clemenceau, ki je žid, in naučni minister Briand, ki je protestant. Ni torej čuda, da stoji vsi židovski in liberalni listi ob strani teh dveh mož.

Razne novice.

* **Naš list.** Veselo novo leto! Za nas je 41 leto našega izhajanja! Vabimo, da si kmečko ljudstvo z obilnim pristopom naroča svojega starega prijatelja in bojovnika. Naj bi ne bilo hiše kjer bi ne bil naš list naročen. Kmetje, posestniki, razširjajte svoje glasilo!

* **Slovenska kmečka zveza** bo že prihodnje dni razpošiljala vabila k ustanovnemu shodu. Kdor bi ga ne dobil in želel priti na shod, naj to naznani na naslov: Ivan Rožkar, deželni poslanec, Sv. Jurij v Slov. goricah, Štajersko.

* **Imenovanje.** Naš rojak č. g. Ivan Držanič, dekan v Smohorju na Koroškem, je imenovan za častnega kanonika papeževnega z naslovom monsignore. Čestitamo!

* **Osebnosti.** Naš premil. knez in škof so nekoliko oboleli ter so valed tega izostali novoletni sprejemi. — Ravnatelj dijaškega semenišča g. prof. J. Zidanšek je zadnji teden na ulici vsled opolkega snega tako nesrečno spodrknil, da si je levo roko močno poškodoval. — Na Dunaju je bil promoviran doktorjem modroslovja gosp. Viktor Tiller. — Davčni oficijal gospod Jurij Pichler v Mariboru je imenovan za davkarja. — Poštna oficijalinja gđ. Marija Pungeršek je prestavljena iz Voitsberga v Maribor.

* **Zahtevajte slovenske uradnike!** V Rogatecu je izpraznjeno mesto davkarja. Graški nemški listi že pozivljajo vlado, naj ne imenuje kakega Slovenca za to mesto, ampak Nemca. Tako skrbijo Nemci, da spravijo svoje si-

„Stvar je pa težka“, reče gospodar. „Menda vendar nimaš stroja za šivanje?“

„Kaj še“, pravi Miha. Vsi se smejejo in silijo hlapca, naj koš odkrije in izprazni. Miha pa odločno pove, da mora Urška to storiti, njej je prinesel celo stvar.

Domači hlapec je bil mnenja, da je v košu najbrž meso, ker so včeraj pri Gorjancu klali.

„Najbrž imaš prav“, se smeje Miha.

„Pa v košu!“ se začudi gospodar. „Potem si moral prinesiti pol teleta.“

„Da, da, — celo, celo!“ odgovori Miha smeje, „in še cel kup drugih stvari — prav lepih.“

Zdaj Urška ni več mogla radovednosti premagovati; stopila je h košu ter začela slamo odjemati. — Ko pa pride malo bolj globoko, skoči v košu bliskovito hitro siva pošast kvišku, se postavi na noge in zatrobí:

„Dobro jutro, Urška.“

Urška se grozovito prestraši in z groznim krikom skoči proč.

Koš se prevrže. Še predno more Urška usta odpreti, se oglasi strašen glas še enkrat:

„Srečno novo leto, Urška!“

Zdaj prikobaca Sloveška postava iz koša ter si skuša odvezati z glave rjaho in pred družbo je stal Gorjancov Janez. Urška, ki se je še tresla od strahu na vsem telesu, je postala rumena in zelena od jeze.

„Urška, zdaj ti še enkrat želim veselo novo leto“, de smeje Janez.

„Pusti me pri miru“, se ježno odreže Urška in jo popiha ven.

Še le čez dolgo časa so spravili Urško zopet v hišo — in ker jo je Janez s skesanim srcem prav ponižno prosil odpuščanja, se je tudi ona zopet nasmejala. Kmalu je bila zaroka, poroko so določili na svečnico. Pri pojedini je osterjal sicer Janez hlapca, zakaj je tako malo spoštljivo govoril o svojem gospodarju, a Urška ga je branila trdeč, da je govoril samo resnico. Razven tega je obljubila Janezu, da ga bo prihodnjič z voščilom že drugače prehitela. A Janez je le dobil Urško za ženo.

nove k boljši službi in da podpirajo z uradniki oslabele nemštvo po pravici nemštvo po naših mestih in trgih. Kmetje, vaša dolžnost je, da se tudi potegujete za svoje ljudi in da zabranite prihod takim ljudem, ki vas sovražijo in psujejo. Kjerkoli je kako uradniško mesto prosto, morate zahtevati slovenskega uradnika. Klic: Proč z nemškimi uradniki! mora zadoneti po celem Spod. Štajerju.

* **„Naš dom“** bo z novim letom redno prinašal slike. „Gospodarju“ bo brezplačno priložen, sicer pa stane 1 K za celo leto. Prijatelji, širite list, posebno med mladino.

* **Šolske zdravniške** bodo uvedli, kakor se poroča, v Avstriji. Šolski zdravniki bodo morali nadzirati zdravstveno stanje šolske mladine in jo opozarjati na možne nevarnosti. V ta namen bodo morali pregledati mladino v šoli in ukrepati, kar potreba. Šolski zdravnik bo dolžan preiskati začetkom šolskega leta vse otroke in določiti, kateri naj se oprosti n. pr. telovadbe, petja, ročnih del itd. Med letom bo moral večkrat obiskati šolo in v nenadnih nesrečah priskočiti takoj na pomoč. Za te posle se mu odkaže 40 K za vsak razred. Ker je v Avstriji okoli 60.000 razredov, bi stala ta nova naprava okoli 2.400.000 K.

* **Poučni tečaj za babice** se začne dne 1. februarja t. l. na kliniki v Graecu. Natančnejša pojasnila daje mestni fizikat v Graecu.

* **Celjska zadružna zveza** vedno zatruje, da nima z nobeno politično stranko stika. Mi smo že izrekli nad tem svoj opravičeni dvom, ko je imenovala g. Kuneja revizorjem in ko je g. Jošt nastopil za Zvezo na ustanovnem zboru liberalne stranke v Celju. Sedaj nam zopet nek slučaj potrjuje naš dvom. V „Slov. Narodu“ in v „Narodnem Listu“, torej v kranjskem in štajerskem liberalnem glasilu, napadajo dr. Korošca, da ni hotel sprejeti plačanega inserata kot reklamo za celjsko „Zadružno zvezo“. Odhod so omenjeni listi izvedeli to odvrnitev inserata, če ne od celjske „Zadružne zveze“? Ali torej res nima „Zveza“ nobenega stika z liberalci? To naj verjame, kdor more! Če hoče „Zadružna zveza“ res, da ji zaupajo vse struje, naj bo nepristranska! Tega sedaj ne moremo trditi! Zato pa tudi nihče ne more zahtevati, da bi mi delali reklamo za „Zvezo“, ki ima očitno zveze z liberalci!

* **Štetje domačih živali.** Vsi občinski uradi so dobili ukaz, poročati koliko domačih živali, (konjev, oslov, mul, govede, ovac, koz in svinj) je bilo koncem l. 1906. v njihovem področju.

* **Priloga današnjemu listu** je „Kmetovalec“, ilu strovan gospodarski list kranjske kmetijske družbe.

* **Lažnjivci pri „Narodni stranki“.** Kakor se razvidi iz dosedanjih števil liberalnega „Narodnega Lista“, našim liberalcem ni delo za narod glavna stvar, ampak boj proti neljubim jim osebam, tako tudi proti dr. Korošcu. V zadnji številki omenja ta „čisti“ list, da je dr. Korošec glasoval v neki zadevi pri posvetovanju v klubu proti predlogu poslanca Robiča in potem piše to glasilu celjskih poštenjakov: „tako le:“

„Za predlog so glasovali Robič, Ploj in Vovšek. A čujte in strmite. „Slovenski Gospodar“, čegar šef je dr. Korošec, pa je v strahu pred volilci prinesel novice in laž, da je dr. Korošec glasoval za Robičev predlog, poslanca Vovška pa je sploh izpuštil, kakor da ga v seji ni bilo. In še do danes ta laž ni popravljena. Živela Koroščeva poštenost.“

Tako piše „čisti“ celjski list. Sedaj pa si pogledjmo, kaj je „Slovenski Gospodar“ pisal! V št. 45. z dne 18. okt. 1906 poroča o tej zadevi tako le:

„Slovenska zveza“ se je v več sejah posvetovala o političnem položaju in o dvetretjinski večini, s katero bi se po želji Nemcev naj zabranila druga razdelitev volilnih okrajev.“

To je bilo vse, kar je naš list o tej stvari pisal. Trditve „Narodnega Lista“ so torej same nesramne laži. Naravnost zlagano je vse! Kako naj popravi dr. Korošec, češar ni pisal niti on, niti naš list? Kje je torej strah pred volilci, o katerem tako radi pišejo celjski koncipienti? Pač samo v njihovi domišljiji! In da dr. Korošec nikakor ne more biti šef našega lista, kadar je na Dunaju, da še list čita le, ko je že tiskan, to zna menda najbolj omejeni pristaše nove stranke! Spindler in dr. Kukovec, čestitamo vama, da imata take lažnjivce med svojimi najboljšimi pristaši!

* **Kaj je s slovensko kmetijsko šolo?** Na interpelacijo slovenskih poslancev zaradi slovenske kmetijske šole je odgovoril deželni glavar, da je deželni odbor že sklenil pogodbo z dosedanjimi posestniki, ki pa so ostali do konca l. 1906 v posesti, in da se je obrnil za podporo do vlade. V prihodnjem zasedanju se predloži tozadeven predlog.

* **Plačevanje davkov v l. četrtletju:** 1. Zemljiški davek, hišni in hišnonajemninski davek ter petodstotni davek najemnine onih hiš, ki so popolnoma ali deloma oproščene najemninskega davka, se morajo plačati in sicer: prvi mesečni rok do 31. jan., drugi do 28. svečana, tretji do 31. marca 1907. 2. Splošni dohodninski davek in dohodninski davek podjetij, ki so vezana podajati letni obračun: prvo četrtletje se plača 1. prosinca 1907.

Mariborski okraj.

m **Maribor.** Draginja v Mariboru zelo narašča. Sedaj so sklenili tedi mariborski zdravniki, da zahtevajo od 1. t. m. naprej za vsak obisk 2 K, na domu 3 K in po noči trikratni znesek, torej 9 K.

m **Z blaznel je dninar Bernhard Filip** iz St. Lorenca pri Mariboru, ki je bil zaradi požiga pri mariborskem okrožnem sedišču v preiskovalnem zaporu.

m **Umrl je v Hočah** dne 30. m. m. krojač Peter Kresnik v 72. letu svoje dobe. Pogreb je bil v torek.

m **Maribor.** Nekdanji trgovec Franc Holasek je je dne 25. m. m. umrl.

m **Slovenska čitalnica v Mariboru.** Mogoče, da bi bil za tega ali onega Silvestrov večer v Slovenski čitalnici mariborski že prijetnejši zaradi posebnega duševnega razpoloženja, veleprijetne družbe itd., ampak mi menimo Silvestrova večera, ki bi bil v gotovi meri splošno za vse prijeten, takega nam je čitalnica zopet zadnjikrat nudila

ogromnim košem v hlev za njim. Ko zapazi Janeza, se začne smejati: „Zdaj pa le hitro začniva. Pa jaz ne bom kriv, če si prste požgeva.“

„Le bodi brez skrbi“, odgovori Janez, „in ne blebetaj preveč pri Škrpanu.“

„No, tako pameten sem jaz tudi“, odgovori hlapec. — Nato začneta delo.

Na dno koša deneta nekaj sene, nato stopi Janez v koš ter se vsede prav mehko na seno. Črez njega pokrije Miha kos rjuhe in naloži slame, dokler ni koš popolnoma poln. Nato vzame koš na hrbet in hajd z njim na pot.

„Je težko, Miha?“ vpraša Janez iz koša.

„Kaj še — kakor perje“, odgovori hrust.

Miha nese Janeza v košu neravnost k Škrpanu.

Tamkaj so ravno pri obedu, ko vstopi Miha in zatrobí: „Bog daj srečno novo leto.“ Nato sname koš s hrbita in ga postavi na tla. Vsi se spuste v smeh.

„Hej Miha, kaj si nam slame prinesel?“ vpraša Urškin brat.

„Ne, — je še nekaj drugega notri“, odgovori hlapec, „slame sem samo naložil, da mi ne zmrzne. Saj je vražje mrzlo zunaj — še ogenj v pipi mi je skoraj zmrznil. Janez vam želi vsem skupaj veselo in srečno novo leto, posebno pa Urški; — in tukaj je nekaj malega za njo poslal.“ S temi besedami vzdigne zopet koš in ga postavi za peč.

Urška postane rudeča kakor kuhan rak in ježno sikne: „Ta — naj raje obdrži svoja darila zase. To voščilo ne velja; saj sva se dogovorila, da mora sam priti ter me prehiteti z voščilom. Kar tako se ne dam nasfarbati, ne!“

„No, no, — ne tako vroče, Urška“, jo miri Miha, „o farbanju tukaj še misli ni. In če je Janez s teboj prijeten in dober, ni lepo od tebe, da se držiš, kakor razdražen puran. Le pogledj, kaj sem ti prinesel; tu boš gledala!“

„Pa nisem radovedna“, reče črez ramo Urška. A vendar trepeče od radovednosti na vsem životu.

„Na, Miha, povej — kaj imaš v košu“, vpraša radovedno dekla — „imaš vino?“

„Vino! tega pa ne bi pustil tako dolgo v košu“, odvrne Miha.

„Kaj drugega sladkega?“ vpraša nekdo drugi.

„Ne, nekaj kislega, ko kisel zelje“, odvrne Miha.